1117/2

HISTORIE OBECNÉ ŠKOLY V RATENICÍCH

Díl V.

1939 - 1975

Napsal Karel Pokorný

v roce 1984 - 1985

O b s a h

Strana

1 Škola v době okupace
5 život v obci v době války
11 Léta 1945 - 1948
14 Po Únoru 1948 /1948-1968/
16 Výstavba školy
2o Škola a Jednotné zemědělské družstvo v Ratenicích
23 Mičurinský kroužek
24 Pionýrská organizace
26 Kulturní život
28 Sdružení rodičů a přátel školy
28 Podíl školy na rozvíjení a upevňování přátelství se SSSR
32 Branná výchova, Spartakiáda
33 Výuka náboženství ve škole
34 Zdravotní stav mládeže
36 Výlety
37 Učitelé na ratenské škole v letech 1939-1975
39 Úklid školy
4o Léta 1969-1975, Krizové období 1968/1969 a konzolidace
43 Pionýrská organizace
44 Archeologické nálezy v obci
45 Sdružení rodičů a přátel školy
47 Návštěvy divadel a kulturních představení
47 Branná výchova
48 Zdravotní stav mládeže
49 Výlety a exkurze
49 Poslední školní rok ratenské školy /1974/1975/
51 Počet žáků na ratenské škole na začátku škol.roku 194o-1949
52 Počet žáků na ratenské škole na začátku škol.roku 1949-1975

Škola v době okupace ČSSR německými nacisty.

(1939 - 1945)

Na celý český národ dolehla okupace, diktatura a národnostní útlak, ke kterému se přidružil politický a sociální útlak. Výnosem protektorátního ministerstva školství a národní osvěty bylo v roce 1940 nařízeno, aby dosavadní školní kronika byla zapečetěna a od 1. září 1940 založena nová školní kronika. Podle nařízení byla školní budova opatřena nápisem: Volksschule - obecná škola."

Členy místní školní rady od r. 1938 byli: František Černý, železniční zaměstnanec č.80, místopředsedou rolník Frant. Chrastný č.64, školním dozorcem Alois Kosina, rolník, č.28, pokladníkem Jaroslav Božovský, řídící učitel, č.49, a členem dělník Josef Heřmánek, č.88.

V roce 1940 musel každý státní zaměstnanec předložit doklady o arijském původu a židé museli nosit žlutou šesticípou hvězdu s označením JUDE.

V březnu 1941 byly vládním nařízením rozpuštěny místní školní rady a veškerá provomoc soustředěna do rukou předsedy. Nová místní školní rada byla ustanovena v srpnu 1941. Její členové byli jmenováni okresním úřadem v Poděbradech na návrh obecního úřadu. Předsedou byl opět František Černý, místopředsedou krejčí Otto Miškovský č.15, členy byli rolník Alois Kosina č.28 a řídící učitel Jaroslav Božovský č.49.

V srpnu 1941 podle nové úpravy národního školství byla měšťanská škola prohlášena za výběrovou školu, do které bylo přijímáno 35% žactva, její název změněn na "hlavní škola". Obecná školy měla 4 postupné roky a pro žactvo 5.-8. školního roku, pokud neodešlo do měšťanské školy (hlavní školy), byla zřízena t.zv. závěrečná třída.

Bylo to jedno z nařízení německých okupantů, které českému národu zamezovalo přístup ke vzdělání. Ve svých plánech počítali nacisté s vystěhováním českého národa z jeho vlasti a zůstali i s poněmčením těch, kteří podle jejich představ jsou "rasově čistého nordického typu."

Učitelé se museli zdokonalovat v němčině. O prázdninách 1941 se konal v Poděbradech kurz němčiny pro vedoucí škol. V době od 1. do 31. 3. 1942 se museli podrobit zkoušce z němčiny. Tyto kurzy se konaly i v dalším období.

Ve 2. pololetí 1942 bylo rozšířeno vyučování němčině v 1. a 2. školním roce na 4 hodiny týdně, ve 3.-5. školním roce na 7 hodin týdně. Při vyučování žáků němčině mohlo být ve třídě nejvýše 35 žáků. Aby nevznikly přesčasové hodiny při výuce němčiny, byla na školu přidělena Anna Krejzová z Peček, která měla učit 6 hodin tělesnou výchovu a kreslení.

Učitelé byli povinni vzpomínat výročí událostí 15. března, kdy byla okupována republika a zřízen okupanty t.zv. Protektorát Čechy a Morava, dále výročí narození Adolfa Hitlera a tak zvaného protektorátního presidenta Emila Háchy.

Ze školní knihovny byly v roce 1942 vyřazeny spisy Palackého, Arnošta Denise a dalších, knihy ruských, francouzských a anglických historiků a vůbec všechna díla, která připomínala Československou republiku.

Na jaře 1942 byl sňat z kostelní věže zvon,který byl pořízen v roce 1924 nákladem 1o tisíc Kč a odvezen do Poděbrad.

Při reorganizace veřejné správy byl zrušen poděbradský okres a od 1.6.1942 přidělen k Nymburku.Na okresních úřadech se začalo úřadovat německy.V místech do 5ooo obyvatel byla zrušena místní policie.Četnictvo od 1.7.1942 úřadovalo jen německy.

V září 1942 se učitelé naokrese podrobili jazykové zkoušce z němčiny před komisí,jejímž předsedou byl protektorátní úředník německé státní příslušnosti Matěj Modličovský a přísedícími zdravotní rada MUDr Poštůlka a JUDr Kopecký od okresního úřadu. Asi 3o-4o% učitelů při této zkoušce neobstálo a proto byly nařízeny další kurzy.Těm,kteří zkoušku nevykonali,sráželo se 1o% z platu do měsíční výše 24oo K a 2o% u těch,kteří měli měsíční platy přes 24oo K.

Od 1.12.1942 úřadovaly všechny okresní úřady a okresní školní výbory jen německy.Písemný styk mezi nimi a školami byl veden německy.

Během měsíce dubna 1943 musely být ze všech radiopřijímačů odstraněny krátké vlny,aby se zamezilo přijímání zahraničního rozhlasu z Moskvy nebo Londýna.Na radiopřijímačích musely viset lístky s nápisem: "Pamatuj,že poslouchání cizího zahraničního rozhlasu trestá se káznicí a někdy i smrtí."

V roce 1943 bylyzrušeny okresní školní výbory a zemské školní rady a agenda předána úřadovně okresního úřadu.Pro okresy Poděbrady a Městec Králové byla umístěna v Poděbradech.

Přestup na měšťanskou školu (hlavní školu) byl v roce 1943 nově upraven.Žáci,kteří měli prospěch až dobrý,byli přihlašováni jako způsobilí na měšťanskou školu v Pečkách a museli se podrobit přijímací zkoušce z češtiny,němčiny,počtů a vlastivědy.

Ve školním roce 1943/44 byla zavedena klasifikace o šesti stupních.Místní školní rady byly zrušeny a jejich úkoly přeneseny na starostu obce.

Školní rok 194o/1941 započal 1.září 194o ve škole,která byla o prázdninách opravena,obílena a nově vymalována.Žactvo se sešlo ve svých třídách,kde jim třídní učitelé dali potřebné pokyny. Retenskou obecnou školu navštěvovalo celkem 81 žáků,z toho 41 hoch a 4o dívek.Zatímním řídícím učitelem byl Jaroslav Božovský, který učil 1.třídu,učitelkou Milada Čudová,která učila druhou a Blahoslav Forman,který učil 3.třídu.

Místní školní rada zakoupila pro školu zánovní loutkové divadlo,které se stalo zdrojem zábavy dětí i zdrojem příjmů, ze kterých se nakupovaly různé potřeby pro školu.

Ve školním roce 1941/1942 místní školní rada prováděla přípravné práce pro stavbu nové školní budovy.Staveniště o výměře asi 5ooo m2 bylo získáno směnou pozemků mezi obcí a církevními úřady za farskou zahradou při cestě ke hřbitovu.Zpracovávaly se stavební plány,avšak ke stavbě nedošlo,protože byl vydán zákaz staveb škol a v červnu 194o zákaz všech staveb.

Vyučovalo se obtížně,protože dosud nebyly vydány nové učebnice.Na retenské škole se používaly jen 2 školní knihy a to "Poupata" a "Mladý počtář" pro 1.školní rok.Ve všech knihách musely být černou tuší zahlazeny všechny zmínky týkající se Československa.V listopadu 194o bylo nařízeno,aby se v 1.a 2. školním roce používalo při psaní břidlicových tabulek.

Pro letní období platil t.zv.letní čas.Tento čas platil i nadále v zimě.Počátek vyučování bylo nutno posunout na 8,45 hodinu, aby se nemuselo ve škole tolik svítit a žactvo nemuselo chodit za tmy do školy.

Na školách se začínalo každoročně vytápět kolem 15.října. V roce 1940 bylo nařízeno započít s vytápěním až 5.listopadu. Pro nedostatek paliva byly prodlouženy vánoční prázdniny, takže trvaly od 20.prosince 1940 do 19.ledna 1941.Mrazy dosahovaly až 30° C.Vánoční prázdniny byly prolouženy pro nedostatek uhlí do 8.února a poté znovu až do 4.března 1942.Během měsíce února žáci dostávali domácí úkoly.V roce 1944 trvaly pololetní prázdniny od 15.2. do 4.dubna.Žáci dostávali dvakrát týdně domácí úkoly a žáci 1.třídy chodili do školy na 1 hodinu denně.

V lednu 1942 se vyskytlo několik onemocnění záškrtem v rodinách.Nemocní nemohli být převezeni do nemocnice,protože byly přeplněné.Záškrtem onemocněla i žákyně 1.třídy A.Štěpánková. V února 1942 onemocněla žákyně 1.třídy Hana Hejlová a žák 2.třídy Václav Pivoňka (č.43) spálou.Škola byla vydezinfikována a v březnu 1942 očkoval obvodní lékař MUDr Jaroslav Řehák z Peček 130 dětí proti spále.

Dne 7.června 1943 zemřel na odpočinku v Řečanech n.L. dřívější dlouholetý učitel a řídící učitel ratenské školy FRANTIŠEK H A T L Á K .Jeho pohřbu,který se konal 11.června 1943 v pardubickém krematoriu, zúčastnila se deputace obce i školy.

Po porážce německých vojsk u STALINGRADU vyhlásili okupanti totální mobilizaci všech lidských a materiálních zdrojů pro válku. Válečnému nasazení se nevyhnul ani učitelský sbor.Koncem února 1944 byl předvolán na úřad práce učitel Blahoslav Forman a byl přidělen do továrny v Hedvíkově u Čáslavi,kam nastoupil koncem března do práce.Pracoval v laboratoři na kontrole hotových výrobků.

V době od 1.do 27.října 1944 byla nasazena učitelka Růžena Chladová v továrně "U Matičků" v Pečkách.Během její nepřítomnosti se vyučovalo polodenně.

Vánoční prázdniny v roce 1944 trvaly od 20.prosince do 22.ledna 1945.Pro nedostatek uhlí byly prodlouženy na neurčito a žáci dostávali jednou týdně písemné úkoly,Školní budova v Pečkách sloužila jako ubytovací tábor pro uprchlíky z Maďarska.

- - - - - -

V době války vzrostlo národní uvědomění a zájem občanů, především mladých lidí,o kulturní činnost.Podílel se na ni i učitelský sbor se žáky.

V prosinci 1940 se konala ve škole výstavka dětské knihy, která byla četně navštívena a školní děti dostaly jako dárek k vánocům na 60 knih.Dne 22.prosince 1940 se pořádala v hostinci Karla Kratochvíla (č.32) vánoční besídka.Na programu byly písně,

básně a dramatické výstupy.Výtěžek činil 575 K.Z tohoto výtěžku, i z dalších žkovských podniků,zakoupila škola různé pomůcky a dárky.Na příklad na sbírku pro postižené povodní darovala 1oo K, Národní pomoci 1oo K,okresní péči o mládež 1oo K,ochraně matek a dětí v Pečkách 5o K a ratenskému hasičskému sboru na zakoupení motorové stříkačky 1oo K.

Byl rozmnožen inventář školy.Zakoupen rozmnožovací přístroj za 2oo K,elektrický gramofon za 12oo K,desky na gramofon za 3oo K.V květnu 194o zakoupil učitelský sbor pro školu promítací přístroj na úzký film za 3ooo K.

V roce 1941 musela obec na úřední příkaz vystěhovat ze školy obecní knihovnu,která byla umístěna ve 2.třídě.Pro obecní knihovnu byla uvolněna místnost v domě č.49-v místnosti kde byla dříve 1.třída.Třída,která vznikla vybouráním příčky,bylacpět přepažena prkennou stěnou.Jedna místnost sloužila jako knihovna a druhá jako kabinet a archiv pro vyřazené věci.Při obecní knihovně bylo zřízeno dětské oddělení.

Najaře 1943 vysázela školní mládež v obci na 1oo okrasných stromů,které byly zakoupeny za příspěvky místních korporací a za peníze,které se utržily za uschlé stromy.Na stromy přispěla mládež Národního souručenství částkou 5oo K,Spolek divadelních ochotníků Osvěta 3oo K a Sportovní klub Ratenice 1oo K.
V roce 1942 byla zakoupena nová pumpa u školy za 8oo K.

Místní spolek divadelních ochotníků Osvěta sdružoval především dělnickou mládež.Osvěta pořádala divadelní představení v hostinci u Kratochvílů (č.32) před naplněným sálem.Na jaře 1943 vysadili členové Osvěty u cesty ke hřbitovu břízky a pomáhali v obecní knihovně.

Dne 15.11.1942 se konalaŽákovská besídka,při které žáci zpívali a účinkovali při houslové hře,kterou vedl učitel hudby Václav Huml z Peček.Výtěžek besídky v částce 9oo K byl věnován knihovně.

Dne 17.3.1943 sehráli žáci divadelní představení "Dukátová semena",jehož výnos byl rovněž věnován knihovně.Koncem roku 1942 bylo v knihovně 1o1o knih,z toho 8oo zábavných,12o pro mládež, 43 politické literatury.V roce 1942 si vypůjčilo 143 čtenářů 4938 knih.Na nákup knih se věnovalo 5ooo K.V roce 1943 si 18o čtenářů vypůjčilo 6900 knih.Do knihovny přibylo na 19o knih, z toho na 1oo knih z pozůstalosti zemřelého učitele Frant.Hatláka
V roce 1943 měla knihovna celkem 12oo knih.

V roce 1943 byly místní osvětové komise zrušeny a místo nich zřízeny t.zv. "Veřejně osvětové služby".

V lednu 1944 sehráli žáci divadelní pohádku Sůl nad zlato. Za čistý výtěžek 15oo K se zakoupily knihy do dětského oddělení obecní knihovny.

V roce 1944 byla vyhlášena totální pracovní mobilizace, zavřena všechna divadla,muzea a podobně kulturní podniky.Nesměla se hrát ani ochotnická divadla,takže kulturní činnost na venkově, kromě obecních knihoven a filmových představení,zcela ustal.
V Ratenicích se pořádaly filmové besídky s úzkým filmem.
V obecní knihovně si vypůjčilo 19o čtenářů téměř 7ooo knih.
Celkem bylo na obecní knihovnu věnováno deset tisíc Korun.Mezi občany vykonaná sbírka na obecní knihovnu vynesla 26oo K.

- - - - - -

V neděli 7.září 1941 přijeli na návštěvu do Ratenic dva němečtí důstojníci.Protože neznali česky,přivezli je lidé k řídícímu učiteli Božovskému,který ovládal němčinu.Byli to poněmčelí potomci starého českého rodu,který sídlil v Ratenicích, otec se synem.

V roce 1472 dostal jejich předek Jiřík Štylfrýd z Ratenic od syna Jiřího z Poděbrad,Jindřicha staršího,panství Nová Ruda (Najroda) v Kladsku,kde tento rod žil až do roku 1945.

Oba dva důstojníci si prohlédli ratenský kostel a nejstarší část vsi.V rukou učitele Božovského zanechali vizitku s uvedením jména:

Graf von Stillfried und Rattonitz
Generálmajor a.D.

Berlin W.3o

Barbarossastrasse 42,

t.j.česky

Hrabě ze Štylfrýdů a z Ratenic,
generálmajor ve výslužbě

Berlín Západ 3o
ulice Barbarosy č.42

Život v obci v době války

V době války bylo národní hospodářství militarizováno. Hrubý nátlak a násilí bylo namířeno proti celému národu,zejména proti pracujícím vrstvám.Česká bruzoasie byla vtlačena do podřízeného postavení,ve kterém se ve své většině smířila se svou úlohou - sloužit zájmům vládnoucí německých monopolů.

Okupanti ji ponechávali omezený podíl na moci a vykořisťování pracujících a zato tato část buržoasie pomáhala okupantům vládnout. Její politickou základnou bylo Národní souručenství,do kterého byli přinuceni vstoupit všichni muži.Pro mládež bylo zřízeno Mladé národní souručenství.V nižších složkách těchto organizací však vládl duch odporu.Navesnici nenabyl všeobecný živelný odpor pracujícího lidu aktivního charakteru.

S příchodem války byl zaveden přídělový systém.Potraviny, oděv,boty a mýdlo byly přidělovány na lístky,jejichž dávky se s pokračující válkou snižovaly.Na příklad na počátku války byla dávka cukru 4o dkg týdně na osobu,později 35 dkg a v roce 1941 to bylo 3o dkg týdně na osobu.

Příděl sádla činil nejdříve 7 dkg týdně,poté 5 dkg a v první polovině roku 1941 pouze 7 dkg na 4 týdny.Z poživatin se přidělovalo měsíčně 15 dkg krupice,15 dkg krup,15 dkg rýže a 15 dkg luštěnin.Počátkem roku 1941 byly tyto dávky již poloviční a rýže se vydávala jen na lékařský předpis.Zrnková káva se přidělovala jen na svátky.Též ovoce se prodávalo na lístky: 1 kg jablek měsíčně pro děti do 14 let.

Zemědělci byli povinni dodávat obilí,brambory,maso,vejce a podobně.Ze sklizně roku 1940 měla obec Ratenice odvést 200 q žita,100 q pšenice,900 q ječmene,100 q ovsa a 450 q brambor. Do konce ledne 1941 obec dodala 10 kusů hovězího a 10 kusů vepřového dobytka.

Během zimy 1940/1941 bylo v obci povoleno 120 domácích porážek vepřů.Z vepře od 100 kg mrtvé váhy se muselo odvést 5 kg škvařeného sádla.

V obci byla zřízena sběrna mléka,do které se povinně dodávalo všechno mléko.Předtím se odvádělo máslo a to nejméně 1/2 kg na dojnici.Stanovena byla též povinnost odvádět 60 kusů vajec ročně z každé slepice.Všechny másnice,odstředivky a šrotovníky byly zaplombovány.

Počátkem ledna 1941 se konala sbírka teplých oděvů pro německé vojáky na východní frontě.Rovněž měla být provedena sbírka gramofonů a desek a tahecích harmonik pro vojáky,ale tato byla po několika dnech odvoláno.V květnu vnesla v obci sbírka ve prospěch německého Červeného kříže přes 4000 Korun.

Od 10.do 19.června 1941 prováděli žáci od 10 let místo školního vyučování hubení chmice na polích.Ve škole byl pravidelně prováděn sběr odpadků.Průměrně měsíčně se sebralo 25 kg. Na jaře,v létě i v době školních prázdnin děti sbíraly léčivé rostliny.

Válečné hospodářství zasáhlo prakticky všechny obory lidské činnosti.Úroda v roce 1941 nebyla valná následkem špatného přezimování ozimů a pozdního setí na jaře.Veškeré obilí kromě samozásobitelských dávek (13 1/2 kg obilí na 4 týdny pro 1 osobu) muselo být odvedeno.Na obcích se konaly přísné prohlídky,zda se obilí nezatajuje.

Předepisován byl povinný osev obilí,řepky,řepy i brambor. Stanoveny kontigenty jatečného dobytka,na 1 ha půdy se muselo dodat: 75 kg hovězího a 44 kg vepřového dobytka.

Povinná dodávka medu v r.1941 činila 1 1/2 kg a v r.1942 2 kg medu na 1 vyzimované včelstvo.Příděl cukru na krmení včel činil nejdříve 12 kg na 1 včelstvo,později 10 kg a v r.1942 jen 7 1/2 kg cukru.

Povinná dodávka vajec stanovena na 65 kusů vajec ročně z 1 slepice.Nařízen též povinný osev máku do řepy a čekanky. (1942)

V roce 1942 žáci povinně sbírali pecky,kaštany,lopuch, bukvice,papír a kosti.Pravidelně sbírali rok co rok léčivé byliny. Během léta 1943 žáci sebrali:

2 kg lipového květu	1 1/2 kg malin
12 1/2" jitrocele	20 kg pecek
47 kg přesličky	300 kg papíru
2 1/2" černého bezu	

Za celkové množství 65 1/2 kg léčivých bylin bylo škole zaplaceno 272 K.

Ceny obilí v roce 1943 zůstaly nezměněny: pšenice a ječmen 209 K,žito 190 K řepy 50 K,čekanky 50 K,brambor 66 K za 100 kg.

V živočišné výrobě byly stanoveny kontigenty z 1 ha půdy:

Roku 1941/42 8o kg hovězího a 45 kg vepřového masa,
" 1942/43 8o " " a 24 kg " "

Stanoven i kontigent mléka a to 35o l z 1 ha půdy ročně a dodávka 65 vajec ze slepice ročně.

Z domácích porážek se odváděl: do mrtvé váhy 8o kg - 3 1/2 kg škvařeného sádla, do 9o kg 4 kg a do loo kg 4 1/2 kg (dříve to bylo jen 3 1/2 kg do loo kg mrtvé váhy).
Veškerá úroda ovoce se zabavila (v roce 1942 se zabavila jen jablka).

Ani drůbež nebyla ve volném prodeji, bylo ji nutno rovněž dodávat do sběrny. Chovatel si může ročně zabít je 12 kusů drůbeže (slepic), nebo 4 kusy hus nebo kachen. Co má navíc, musí odvést. Dodávka medu činila 2 kg z včelstva. Rovněž sůl byla na lístky a to 22 dkg na osobu měsíčně.

Školy byly povinny ve zvýšené míře propagovat spoření žáků. Naratenské škole zavedl řídící učitel Božovský t.zv. střádalnu již v roce 1939. Žáci si šetřili pomocí skříňkových střádanek. V říjnu 1942 mělo žáci našetřeno 22 tisíc K. 31.12.1942 bylo uspořeno 45o92 K, k 1.9.1944 uspořeno 61813 K a k 31.12.1944 - 89787 Korun.

Školení nebylo zapotřebí v době války příslič propagovat, protože nákupy zboží byly limitovány přídělovým systémem a volného zboží byl nedostatek. Rolníci nemohli peníze prakticky investovat. V době války si zaplatili všechny dluhy, které byly na řadě hospodářství značné a poté peníze většinou ukládali nejen v místní Kampeličce, ale i v ostatních peněžních ústavech.

V září 194o se řídící učitel Božovský stal v místní Kampeličce pokladníkem a v té doby činily celkové úspory v tomto ústavu 24o tisíc K. Koncem roku 194o stouply vklady již na 513 tisíc K v roce 1941 na 693 tisíc K a v listopadu 1942 téměř na jeden milion K, a v roce 1943 18oo tisíc K vkladů. Kampelička proplácela rolníkům všechny zemědělské produkty, jako mléko, obilí, řepu a podobně. Za rok 1944 přibylo v Kampeličce takřka 11oo tisíc K vkladů, takže koncem roku 1944 činila jejich výše [illegible] 28oo tisíc K.

V roce 1943 byla poměrně slušná úroda, i když počasí bylo abnormální. Celý duben a květen téměř nezapršelo, avšak červen byl celý mokrý. Červenec a srpen byl opět téměř bez deště, suchem utrpěly okopaniny. Sklizeň brambor byla velmi malá.
Nově bylyupraveny dodávky masa a mléka. Z každého ha polí se odváděl 3oo l mléka, 8o kg hovězího a 25 kg vepřového masa a 3o kg olejnin (máku a řepky).

Prvá povinná dávka byla obci v r. 1943 stanovena na 14oo q pšenice, 74o q žita, 3oo q ječmene a 84 q máku, 26o hus, 5o kachen a 3 krůty.

Ozimy na podzim 1943 byly sety za sucha, takže mnohé pšenice ani nevzešly. V lednu 1944 bylo velmi teplé počasí, zcela bez mrazu a sněhu. V několika případech zaseli rolníci i pšenici. V únoru se dostavila opožděná zima, která trvala až do března. V obci se v lednu konal dojičský kurz, který propagoval nový, t.zv. algavský způsob dojení

Následkem sucha byla sklizeň okopanin velmi nízká.Obci byl předepsán kontingent povinné dodávky 1ooo q,byl však zvýšen na 12oo q.K odvádění brambor byli nuceni zemědělci tím,že jim nebyly povolovány domácí porážky vepřů,jestliže neodevzdali 75% kontingentu.Snížena byla samozásobitelská dávka brambor pro samozásobitele a to z 2oo kg na 16o kg.V roce 1942 bylo dáváno na uskladnění 15o kg brambor,v roce 1943 jen 75 kg.

Nedostatek brambor se projevil i v tom,že mnozí zemědělci odváděli i sadbové brambory,jen aby jim bylapovolena domácí porážka vepřů.Sadbové brambory dostali z družstva jedině na protidodávku jedlých brambor.To mělo za následek,že mnozí nemohli osázet ani předepsanou výměru brambor.Proto bylo nařízeno,aby ti kteří nemají potřebnou sadbu brambor,zaseli na zbývajících plochách olejniny (mák).

Počátkem března 1944 byla v obci provedena kontrola nedodaného chlebového obilí.Obec celkem nedodala 36o q chlebovin.Při kontrole bylo ještě odvedeno 46 q pšenice a žita.

K větším dodávkám byli zemědělci mobilizováni vyplácením prémií za splněné dodávky a udělováním pokut,případně dalšími opatřením jako zákazem chovu domácího zvířectva u těch,kdo neplnili určitou část mléčného a masového kontingentu.

Aby zůstalo více krmiva pro kontingentovaný dobytek,byl omezen chov králíků.V zimě bylo možno chovat nejvíce 1o králíků,v létě jedno samici,u organizovaných králíkářů 3 samce.Chovati bylo možno nejvíce 2 chovné kozy,omezen byl i chov hus.

V dubnu 1944 bylo provedeno v obci sčítání ovocných stromů. Celkem bylo v obci

865 jabloní	916 švestek	14 meruněk
4oo hrušní	195 slív	1 broskvoň
485 třešní	171 rynglí	52 ořechů
111 višní		935 rybízů
		6o9 angreštů

V létě 1944 sebrala školní mládež celkem

66 kg pýru	29 kg kaštanů
32 kg přesličky	3o kg pecek
3 kg černého bezu	V listopadu 1944 bylo sebráno
8 kg malinového listí	125 kg papíru
25 kg jitrocele	

Průměrná sklizeň obilovin v roce 1944 činila 2o - 25 q z ha, v roce 1944 - 15 - 2o q z 1 ha.

Povinné dodávky činily v roce 1943 - 21oo q chlebového obilí
1944 - 198o q chlebového obilí
25o q krmného obilí

V roce 1944 byla dobrá sklizeň okopanin.V některých případech činila sklizeň cukrovky až 5oo q z ha.Také dodávka brambor byla bez donucovacích prostředků splněna,i když činila 16oo q.

Pro rok 1944/45 byla pro obec stanovena dodávka 33o q hovězího a 12o q vepřového masa.V roce 1944 měla obec dodat 19o hus a 6 kachen.

- - - - - -

Počátkem března 1945 byla školní budova zabrána pro vojsko, které bylo v obci ubytováno téměř celý týden.Byl to polský oddíl, který byl do německé armády zařazen pro zvláštní nasazení.

Sotva odešli a školní budova byla dána do pořádku,přišlo do obce na 8o německých uprchlíků z Horního Slezska,kteří byli do obce přiděleni na ubytování do konce války a část jich byla umístěna i ve škole.

Proto byla zřízena náhradní učebna v druhé školní budově (č.49),kde byla školní kuchyně.V této učebně se obě třídy střídaly a předmětům,při kterých se nepsalo,vyučovalo se v hostinci Karla Kratochvíla (č.32),nebo na hřišti.

Zima roku 1944/45 byla tuhá,ale krátká.Koncem února mrazy polevily a nastalo opravdové jarní počasí,které usnadnilo a urychlilo práce na polích tak,že v březnu bylo všechno obilí zaseté a zasázeno značné množství brambor.Teplé počasí probudilo předčasně i stromy.Na počátku dubna rozkvetly angrešty a rybízy,třešně a ranné švestky.

- - - - - -

V dubnu 1945 nastala v českých zemích revoluční situace, okupační moc byla v rozkladu.Němci chtěli předat moc v zemi české buržoasní reakci,o které předpokládali,že se postaví proti sovětské vládě.Rychlý postup sovětské armády tyto plány reakce na "pokojné" předání moci,nebo vystřídání jedné garnitury buržoasní vlády za druhou,ztroskotaly.

Zemi zachvátil ozbrojený boj proti okupantům.Když zveřejnili Sověti zprávu o pádu Berlína ve středu 2.května 1945,rozšířila se toho dne ve 4 hodiny odpoledne v Poděbradech zpráva,že je konec války a naši zemi že osvobozují sovětská vojska.Vyvěšovaly se prapory v národních barvách a státní čsl.vlajky a odstraňovaly německé nápisy.Všude byl jásot a veselí.Toto povstání se rozšířilo do všech obcí v okolí Nymburka a Poděbrad.

V Ratenicích byla vyvěšena na škole státní vlajka a na kostele a některých domech vlajky v národních barvách.Konec války však ještě nebyl,nepřítel nebyl dosud poražen.V Praze vypuklo 5.května 1945 povstání a ve středu 9.května 1945 se probila do Čech sovětská vojska.Ve zdejším kraji postupovala po státních silnicích Poděbrady-Praha a Kolín-Praha.

Do Ratenic přišly jednotky pěšího pluku od Poděbrad a ubytovaly se ve staveních občanů.V obci se zdrželi do konce května. Delší dobu byla ubytována jednotka sovětské armády v sousední Sokolči.Když koncem roku ze Sokolče odcházeli,uspořádali slavnost na rozloučenou.Bylo to velké shromáždění,kterého se ve velkém počtu zúčastnili lidé z Ratenic.

V Ratenicích převzal moc do svých rukou národní výbor, který se ustavil již v ilegalitě v době války.Předsedou byl Karel Chrastný z č.44,členy Jan Bradáč z č.7o,dělník Josef Čepek č.15o,Jaroslav Kunc,dělník z č.112,František Růžička,dělník z č.156, Josef Kolár,dělník z č.2o3,Pavel Volák,rolník č.31,Karel Bašta dělník z č.166 a František Svatuška,rolník z č.47.
Vedoucí úlohu v národním výboru měli předváleční členové strany: Karel Chrastný,zakádající člen KSČ v Ratenicích v r.1921, Jan Bradáč,Josef Kolár a Karel Bašta.

Při přestřelce na nádraží v Pečkách mezi českými a německými oddíly byl zastřelen ratenský občan Josef Syrový,dělník,z č.18o. Jeho pohřeb se konal 13.května 1945 na místní hřbitov v Ratenicích. Ve prospěch pozůstalých se uspořádala v obci sbírka,která vnesla 25 tisíc Korun.

V době revolučních událostí se ve škole od 7.do 14.května neučilo.Zastavilo se ihned vyučování němčině.Napravila se křivda u těch žáků,kteří se nedostali na měšťanskou školu a to tak,že žáci 6.-8 ročníků přestoupili do příslušných ročníků měšťanské školy.Z Ratenic to bylo 2o žáků.

Škola se zúčastňovala nadále veřejně prospěšných akcí,jejichž výsledek si již nepřivlastňovali okupanti.Nadále se prováděl sběr bylin i sběr různých surovin.V červenci 1945 se vykonala v obci sbírka ve prospěch znovuvybudování Lidic a na pozůstalé po padlých bojovnících,která vynesla 18 tisíc Kč.

V červnu 1945 byl reorganizován místní národní výbor tak, že se skládal ze členů tří politických stran: komunistické, sociálně demokratické a lidové.Předsedou národního výboru se stal Karel Bašta za KSČ,místopředsedou Josef Holoubek za soc.dem.

Konec školního roku byl stanoven na 19.července 1945.
Ve škole bylo koncem roku :

	celkem	hochů	děvčat
1.třída	27	18	9
2. "	38	14	24
Celkem	65	32	33

- - - - - -

Školní rok 1945/46 započal 3.září 1945,na škole bylo 29 chlapců a 28 děvčat.V prvé třídě vyučoval řídící učitel Jaroslav Božovský,ve 2.třídě učitelka Růžena Chladová,dívčím ručním pracem Kristina Kučerová,učitelka domácích nauk z Peček.

Dne 24.září 1945 řídící učitel Božovský onemocněl a byl nepřítomen ve školní službě do 21.lc.1945.Po vyléčení byl na vlastní žádost ustanoven řídícím učitelem v Chotánkách u Poděbrad, kde učil až do svého odchodu do důchodu.

Jaroslav Božovský pocházel ze zámožné zemědělské rodiny ze Žleb na Čáslavsku.Názorově byl spjat s agrární skupinou v obci, která měla přes dobu okupace vládu v obci ve svých rukou. Byl nábožensky založený a politicky stranil klerikalismu. Ve školní kronice uvedl nesprávné údaje,ve kterých ocenil úsilí faráře Jeřábka o postavení školy v Ratenicích.

Byla to právě agrární a klerikální skupina,podporovaná a podněcovaná Jeřábkem,která ostře bojovala po celou dobu buržoasní republiky proti postavení školy v obci.O postavení školy usiloval po celou dobu svého působení v obci řídící učitel František Matlák a Komunistická strana,podporovaná většinou občanů. Až teprve v době okupace,kdy byly omezeny investice,vzpomněla si pravicová agrární a lidovecká skupina v obci na stavbu školy. Jistě z toho důvodu,aby v očích obyvatel napravila svou poškozenou reputaci.Jak se dalo předpokládat,škola postavena nebyla.

V obecní kronice předseda revolučního národního výboru a zakádající člen KSČ v obci r.1921 Karel Chrastný (č.44) hodnotí činnost Božovského v obecní kronice negativně.To byly důvody,proč byl nucen požádat o přeložení.V Chotánkách J.Božovský byl v době svého působení dobře hodnocen,zejména jeho funkce obecního kronikáře.

Na ratenské škole byl na vlastní žádost ustanoven s platností od 1.12.1945 Jan Boček,který učil na škole v Milčicích.

Život v obci se postupně konzolidoval přes značné potíže, které byly spojeny s obnovou poškozeného průmyslu i vyčerpaného zemědělství.Dne 11.2.1946 bylo nutno zastavit vyučování mnohdy pro nedostatek uhlí a děti dostávaly každý týden v úterý a pátek úkoly.

Do školního vyučování začal pronikat nový duch.Dne 22.2.1946 se konala na škole oslava 28.výročí založení Rudé armády.Řídící učitel Boček objasnil žákům vznik Rudé armády a její zásluhy na osvobození Československa,zdůraznil věčné přátelství a spojenectví se Sovětským svazem a ČSSR.

Dne 28.3.1946 vzpomenuto 354.výročí narození Jana Amose Komenského.

Ve škole se konala 4.května 1946 oslava Květnového povstání českého lidu (5.5.1945).Řídící učitel Boček zdůraznil především zásluhy Rudé armády na osvobození naší vlasti a záchranu Prahy před jejím zničením německými okupanty.

V neděli 5.května 1946 se děti zúčastnily vztyčení státní vlajky před pomníkem padlých.Poté se odebraly na hřbitov a položily kytice na hrob Josefa Syrového.Ve čtvrtek 9.5.1946 zúčastnily se veřejné slavnosti,kterou pořádala místní osvětová rada a vyslechly projev předsedy místního národního výboru Karla Bašty.

Dne 26.května 1946 se konaly v obci volby do Ústavodárného národního shromáždění s tímto výsledkem:

počet hlasů	%	strana
274	56,7	Komunistická strana Československa
94	19,5	lidová strana
78	16,1	sociální demokracie
37	7,7	národní socialisté
483	100,-	c e l k e m

Většina lidí se přihlásila pro socialistickou orientaci republiky.Zde nutno uvést,že z obce se odstěhovalo na 40 rodin do pohraničí,Byly to převážně dělnické rodiny,členové KSČ. Při jejich setrvání v obci by výsledky byly ještě výraznější.

Poprvé v osvobozené vlasti,po několikaleté přestávce, podnikli žáci 19.6.1946 výlet do Prahy.V roce 1946 byl školní rok zakončen již 22.června,aby se děti mohly zrekreovat.

Dne 29.října 1946 je ve školní kronice zaznamenána významná událost.Toho dne vyjel z Dvorů u Karlových Varů poslední vlak, který odvážel Němce z českých zemí.Řídící učitel Boček doslovně poznamenal: "Zdálo se,jako by si celý kraj skoro slyšitelně oddechl.Konečně jsme pány ve své vlastní zemi."

Na rozhraní let 1946/47 byla velmi tuhá zima,teploty v obci klesly až na - 27°C.V únoru napadly velké spousty sněhu,který zatarasil trati.Příkazem okresního školního výboru v Poděbradech z 1.3.1947 bylo přerušeno vyučování na všech školách okresu od 3.do 8.března 1947 pro nedostatek uhlí.

V rámci "Týdnu dětské radosti" sehrály děti v neděli 22.6.1947 v hostinci Karla Kratochvíla (č.32) divadelní hru se zpěvy a tanci "Pro květinu míru".Po divadle byly všechny děti pohoštěny.

V roce 1947 postihlo celou republiku velké sucho a v jeho důsledku byla velká neúroda.Hrozil hlad.Předseda vlády Klement Gottwald se obrátil na generalissima Stalina se žádostí o pomoc. Sovětský svaz nám dodal 600 tisíc tun obilí.Tak byla výživa lidu zabezpečena a spekulace buržoasie,že hlad vyvolá nespokojenost lidu,nevyšla.

Řídící učitel Jan Boček byl na vlastní žádost přeložen od 1.9.1947 na obecnou školu do Peček.Na jeho místo nastoupil Eduard Jaksch,který učil 1.třídu a učitelka Chladová 2.třídu.

Záznamy ve školní kronice z roku 1947/1948 jsou velice stručné.Jsou to v podstatě takřka jen glosy o pořádání jednotlivých akcí,bez hodnocení života školy:

- Dne 7.11.1947 uspořádána oslava 30.výročí Velké říjnové socialistické revoluce,
- Na škole provedena ošacovací akce okresní péče o mládež v Poděbradech,
- Od 7.do 13.března 1947 uspořádány pro žactvo a rodičovské sdružení přednášky proti alkoholismu,
- Žactvo se zúčastnilo sbírky v rámci dne "Výzva Spojených národů na pomoc dětem",
- Dne 28.10.1947 a na květnou neděli se žáci zúčastnili národní směny,
- Dne 8.5.1948 konala se oslava Květnové revoluce za účasti všech vrstev,
- Dne 12.a 13.srpna 1948 vykonána vyhledávání mandelinky bramborové s negativním výsledkem.

- - - - - -

Národně demokratická revoluce přerostla postupně v revoluci socialistickou.Dne 25.února 1948 byl dovršen boj dělnické třídy s buržoasií o moc.Dělnická třída vedená KSČ si tak otevřela cestu k výstavbě socialistické společnosti.

- - - - - -

Po Ú n o r u 1948
(léta 1948 - 1968)

Národně demokratická revoluce přerostla postupně v revoluci socialistickou. Vítězství dělnické třídy a pracujícího lidu v Únoru 1948 otevřelo ve škole cestu pokroku. Učitelé mohli bez obav vyučovat v duchu národních a pokrokových tradic, vychovávat děti k lásce k českému národu, dělnické třídě, poctivé práci rolníka, k přátelství a spojenectví se sovětským a ruským lidem.

Nastalo užší spojení mezi rodiči a učitelským sborem. Místní organizace KSČ a místní národní výbor pomáhaly učitelům v jejich odpovědné práci a oceňovaly ji. Za trpělivého vedení KSČ rostl politicky i učitelský sbor a správce školy Eduard Jaksch.

Správce školy Eduard Jaksch, který vedl školní kroniku, nezapsal do ní význačné revoluční události Února 1948, zvolení Klementa Gottwalda presidentem republiky a podobně. Nezapomněl však ve stejném čase vzpomenout v kronice osobnosti buržoasních presidentů Masaryka a Beneše.

V dalším období se jeho přístup postupně mění. Zapojuje se do veřejně prospěšné práce a vede k ní žáky školy. Získává si důvěru a upevňuje svou autoritu v obci osobní pílí, pracovitostí a lidským přístupem.

Školní rok 1947/1948 skončil 28. června 1948 rozdáním zpráv žákům. O prázdninách dne 12. a 13. 8. 1948 prohlíželi žáci bramboriště, zda se v nich nevyskytuje mandelinka. Žádné brouky nebo larvy nenašli.

Učitelský sbor ve školním roce 1948/49 zůstal nezměněn, do školy nastoupilo začátkem školního roku dne 1. 9. 1948 celkem 47 žáků. Žáci si připomenili významná výročí:

- 30. 9. 1948 10. výročí mnichovské zrady a počátek okupace ČSR,
- 28. 10. 1948 vzpomenuto 30. letého výročí obnovení českého státu. Na počest tohoto výročí byl zasazen 1 ovocný strom. Žákům bylo zdůrazněno, že to byla Velká říjnová socialistická revoluce, která měla vliv na osvobození českého a slovenského lidu z rakouského jha.
- 5. 11. 1948 vzpomenuto osvobození Kyjeva a podílu čsl. armádního sboru v čele s generálem Ludvíkem Svobodou na jeho osvobození.
- 6. 11. 1948 za účasti rodičů se konala oslava VŘSR,
- 23. 1. 1948 po druhé vyučovací hodině oslaveny 52. narozeniny presidenta Klementa Gottwalda.
- 21. 12. 1948 v poslední dopolední vyučovací hodině se konala oslava 69. narozenin generalissima J. V. Stalina, 12. výročí sovětské ústavy a smlouvy o přátelství a vzájemné pomoci mezi ČSR a SSSR.

-21.1.1949 vzpomenuto 25.výročí smrti V.I.Lenina,

-25.2.1949 vzpomenuto výročí Února 1948

-2o.-26.2.1949 " 31.výročí založení Rudé armády v hodině občanské výuky,

- 1.máj 1949 oslaven důstojnou slavností s bohatým programem,

-7.5.1949 vzpomenuto výročí květnové revoluce (Pražského povstání českého lidu) a Dne vítězství za účasti rodičů, přátel školy a pozvaných hostí.

Žákům byl ve škole vysvětlován význam "Týdne lesů a stromů" (26.4.1949). "Týden dětské radosti" byl ukončen školní besídkou a závěrečnou výstavkou školních prací žáků.Žáci byli pohoštěni díky přídělů potravin od ONV a péčí matek,členek rodičovského sdružení.Při besídce byly nejlepším žákům i nejpilnějším sběračům odpadových surovin předány knihy.

- - - - - -

Jako významnou událost nutno zaznamenati návštěvu okresního školního inspektora v Poděbradech a spisovatele v ratenské škole, pozdějšího národního umělce

Bohumila ŘÍHY

dne 3o.března 1949 a 31.května 1951.

- - - - - -

Ve školním roce 1949/5o bylo kromě významných historických událostí čsl.a mezinárodního dělnického a revolučního hnutí vzpomenuto:

- 1.1o.1949 ,Mezinárodního dne boje za mír; žákům vysvětlena úloha SSSR a socialistických států,

- 27.1o.1949 uspořádána brigáda všeho žactva na úklidu okolí školy a veřejných prostranství v obci,

- 3.11.1949 podepsal učitelský sbor a žáci zdravici k

7o.narozeninám generalissima J.V. S T A L I N A

-7.11.1949 otevřena výstavka obrazů o SSSR místní odbočkou SČSP. Při instalaci výstavky a jím uspořádání pomáhali učitelé a žáci,

21.11.1949 uspořádáneoslava narozenin generalisimma J.V.STALINA.Týž den otevřena výstava obrazů o gener. Stalinovi a SSSR.

-7.2.195o vzpomenuto vítězství Rudé armády v bitvě u Stalingradu roku 1943,

-12.4.195o uspořádána besídka na paměť 2o.výročí úmrtí Vladimíra Majakovského s proslovem a ukázkami jeho,díla,

-27.4.1950 vysvětlen žákům význam oslav 1.máje,

-1.5.1950 zúčastnil se učitelský sbor oslav 1.máje v Pečkách,

-9.5.1950 uspořádána ve škole za účasti rodičů a hostí oslava Dne vítězství.Žáci předvedli pečlivě nacvičený pořad. Slavnosti se aktivně zúčastnili i členové ČSM.

Výstavba školy

Několik desítel let usilovali pokrokoví občané a učitelé v obci o výstavbu nové školy.V roce 1950 na podnět místní organizace KSČ pronajal místní národní výbor od katolické církve farní budovu a připravil její přestavbu na dvoutřídní školu.

Adaptační práce byly zahájeny 26.12.1950.Od tohoto dne každou neděli dopoledne pracovali na škole brigádníci z řad občanů a rodičů žáků.V budově byla odstraněna příčná zeď,dělící 2 místnosti i komín uprostřed této příčky.Nový komín byl zasekán a postaven do zdi na chodbě.Vybourala se malá okna a zřídila nová dvě velká moderní okna s horní pákovou ventilací.Okna v průčelí obou tříd byla zazděna.Zakoupena domácí vodárna,do učeben dána umyvadla s tekoucí vodou a zařízeny nové splachovací záchody. Zaveden nový rozvod elektřiny,elektrické světlo zavedeno do všech místností a chodby nově vymalovány,podlahy v učebně natřeny. V době letních prázdnin se pracovelo ve škole po celý srpen denně od rána až do setmění,aby se práce dokončily do začátku nového školního roku.

Přestavbu školy osobně nejen vedl,ale provedl všechny zednické práce Josef Jedlička.Pracoval o všech nedělích dopoledne a věnoval celou svou dovolenou. Podobně s.Vršavský se zúčastnil všech brigád a věnoval celou svou dovolenou instalaci vodovodu, domácí vodárny,umyvadel,klosetu a opatřil mnoho potřeb a součástek. Z dalších to byl zejména referent pro školství a osvětu J.Koželský a mnozí další.Z žen to byla manželka s.Jedličky,dále s.Čepková a uklízečka školy Marie Šokolová (č.52).Rovněž členové a členky ČSM vykonaly velký kus práce.

Dne 1.9.1951 byla budova slavnostně předána do užívání a zahájen nový školní rok za přítomnosti předsedy VO KSČ s.Františka Doležala,MVAF Karla Chrastného (44) a předsedy MNV Františka Vepřeka.

Ředitel školy Eduard Jaksch se zavázal v závěru svého projevu,že "učitelé i žáci svou prací budou pomáhat v boji za mír a socialismus pod vedením KSČ." Za žactvo poděkovaly za novou školu žákyně M.Horká a Vlasta Kmentová.Slavnost byla zakončena hymnami.

Škole byla přidělena i bývalá fareká zahrada,která byla zorána a plochy upraveny pro pěstování léčivých rostlin a mičurinského pokusnictví.

- - - - - -

V roce 1959 byly provedeny úpravy příslušenství obytného domu pro učitele č.49,ve kterém bydlel ředitel školy s.Mottl a penzionovaný ředitel školy E.Jaksch.Zbořena byla stará kůlna a chlívky a odstraněn plot zahrádky před domem.

Na místě této zahrádky byl vyset trávník a vysazeny růže. Na dvorku postaveny 2 dřevníky a prádelna.Vrata do dvorku byla opravena a přestavěna.Opraven byl komín a dostavěn komín ke koupelně.Dále opravena a omítnuta zeď kolem zahrádky na dvoře.

Pozornost.věnována dobudování a údržbě školy i v dalších letech.O prázdninách 1960 byl znovu opraven komín.Okna v 1.patře natřel zdarma Jaroslav Beránek a opravu střechy rovněž provedl zdarma B.Hrozný.

- - - - - -

V roce 1961 byl schválen nový školský zákon,podle kterého došlo ke změně názvu školy na: základní devítiletá škola (ZDŠ) - 1. - 5.ročník.

- - - - - -

V dubnu 1961 ve zvelebovací akci byla zbourána vysoká zeď kolem starého hřbitova u kostela na severovýchodní straně směrem k silnici a ponechána pouze nízká zídka na vyrovnání terénu. Kámen ze zdi byl použit na výstavbu cesty do objektů JZD u louže.

Vánoční svátky r.1961 byly "na ledě" se slabým popraškem sněhu.V druhé polovině prosince nastaly tuhé mrazy, při kterých bylo naměřeno u školy až - 24°C.Ačkoliv se ve škole udržoval ve velkých kamnech stálý oheň,zamrzly přívody vody na záchodech a v přízemí praskla klosetová mísa.

Ve školním roce 1962/63 byl v zimním období nízký stav vody na řekách a bylo nutno provést úsporná opatření ve spotřebě elektřiny.Ve škole se přestalo svítit na chodbách a v šatně. V síti veřejného osvětlení v obci byla ponechána pouze 1/3 světel. Pro nedostatek paliva bylo 1.pololetí ukončeno již 19.1.1963 a pololetní prázdniny trvaly až do 10.února.Od ledna až do začátku března trvaly silné mrazy,při kterých zamrzly ve škole vodovody.

O školních prázdninách 1963 položili brigádníci Jandovský, Brambůrek,Frant.Horký,Frant.Cibulka a další ve třídách sololitové desky.O prázdninách 1965 položeno na podlahy linoleum.
O jarních prázdninách 1969 se provedla v době od 24.2.do 21.3. výměna 12.velkých oken,u kterých musely být rozšířeny ve zdi otvory a 8 malých oken,která byla vsazena do zdi namísto starých. Práce,kterou prováděli 4 pracovníci okresního stavebního podniku Poděbrady,stála přes 40 tisíc Kčs.Přitom okna nebyla natřena, dřevo bylo jen namořeno.

O prázdninách r.1966 byl vybudován z dlaždic zakoupených MNV chodník před školou v délce asi 100 m a opravena zeď u dvířek do polí vzadu na zahradě.

Pod vedením učitelů se žáci účastnili na veřejném životě obce. V předvolební agitaci v roce 1957 vystupoval v obci učitelský estrádní soubor a spolu s ním vystoupil dvakráte i místní pěvecký soubor v Ratenicích a ve Vrbové Lhotě. K výsledkům voleb poznamenal ředitel školy Eduard Jaksch v kronice: "Volby dokázaly politickou vyspělost zdejší obce."

Zvolený národní výbor měl toto složení:

Předseda:	Josef Jedlička, zedník
Tajemník	Miroslav Volek,
Členové rady	Karel Němec, Josef Semerád, Josef Holoubek
Členové MNV	Jindřich Novotný, Frant. Doležal, Alois Veselý, Marie Vítová, Bohumil Řezníček, Antonín Píša, Libuše Nováková, Zdeňka Štěpánková, František Cibulka.

Školská a kulturní komise: Předseda Bohumil Řezníček, členové Frant. Cibulka, Jaroslav Radonský, Zdeňka Štěpánková, Božena Šubrtová, Eduard Jaksch.

V roce 1960 byla provedena územní reorganizace, při které byl poděbradský okres začleněn do okresu nymburského.

V předvečer voleb do Národního shromáždění i národních výborů (11.6.1960) uspořádala škola v obci lampionový průvod a táborový oheň na návsi. Projev u táborového ohně přednesl předseda místní organizace KSČ František Doležal.

Voleb se zúčastnilo 12.6.1960 celkem 491 volič ze 493 zapsaných voličů. Všichni kandidáti byli zvoleni. Nový MNV byl tohoto složení:

Předseda MNV	Josef Čepek místopředseda Karel Němec
Tajemník	Miroslav Volek
Členové MNV	Josef Jedlička, L. Zvířecí, Fr. Cibulka, Frant. Mottl, Josef Holoubek, Alois Veselý, Josef Chrastný, Zdeňka Štěpánková, Jůnová, Krajňáková, Novotná, Vítová.

Do ONV v Nymburce zvolena Anna Petrová.

- - - - - -

V roce 1961 bylo v blízkosti obce směrem k Vrbové Lhotě postaveno dálkové elektrické vedení o napětí 400 tisíc Voltů. (směr Praha - Kolín I. Žactvo bylo upozorněno na nebezpečí při hrách v blízkosti vedení.

- - - - - -

Ředitel školy František Mottl byl členem místního národního výboru a aktivně se zúčastňoval politického a veřejného života v obci. O prázdninách r. 1962 po 14 dnů zastupoval nemocného tajemníka MNV s. Volka. Také v průběhu žní se zúčastňoval denních porad a hodnocení průběhu sklizně.

- - - - - -

Dne 9. září 1968 se započal bourat starý most přes Výrovku a stavět nový most, který byl předán do užívání v květnu 1969.

- - - - - -

Ve školním roce 1957/58 byla škola reorganizována jako dvoutřídní se 4 postupnými ročníky.Pátý postupný ročník byl převzat osmiletou střední školou v Pečkách.

V prosinci 1960 byl vydán nový školský zákon o devítileté povinné školní docházce,jak již bylo uvedeno,škola nesla název Základní devítiletá škola - 1.-5.ročník.

S platností od 25.dubna 1960 bylo provedeno snížení cen zboží.Současně s tím bylo rozhodnuto,že od počátku nového školního roku 1960/1961 budou žákům škol poskytnuty učebnice a školní potřeby z d a r m a .Toto opatření představovalo pro rodiče žáků roční úsporu asi 400 milionů Kčs v celé ČSSR.

- - - - - -

Školní rok 1960/1961 byl zahájen v pátek 1.září 1960 opravdu slavnostně.K žactvu promluvil ředitel školy s.Mottl, za MNV tajemník s.Volek a předseda MO KSČ s.Petr.

Žákům byly poprvé vydány učebnice a školní potřeby zdarma. Celkový náklad na školní potřeby činil 1700 Kčs a nových učebnic bylo dodáno za 700 Kčs.Počítalo se,že učebnice budou mít životnost 2-3 roky.Žáci 1.postupného ročníku dostávali vždy nové učebnice,ostatním žákům se propůjčovaly na dobu školního roku.

Částky na školní potřeby pro 1 žáka byly ve školním roce 1960/61 stanoveny:

pro 1.postupný	ročník	69,30 Kčs
pro 2.	"	41,50 "
pro 3.	"	36,90 "
pro 4.	"	31,20 "
pro 5.	"	31,30 "

Jako odpověď na toto opatření strany a vlády slíbili školáci, že budou s učebnicemi a potřebami šetrně zacházet a že každý sebere nejméně 10 kg starého papíru nebo hadrů.

Stejně slavnostně byl zahájen školní rok 1961/62,kdy mimo ředitele školy Františka Mottla promluvil k žákům náměstek předsedy MNV Karel Němec a členka výboru MO KSČ a ONV A.Petrová. Škola byla v tomto školním roce zásobována učebnicemi z n.p. Kniha Úvaly.

V tomto školním roce vstoupil v platnost nový učební plán též pro 2.postupný ročník. Protože v tomto ročníku přibyla třetí hodina tělesné výchovy jako tomu bylo v 1.ročníku,upraven byl rozvrh hodin tak,aby tuto třetí hodinu tělesné výchovy měli žáci společně.Tělesnou výchovu vyučoval ředitel školy Fr.Mottl. V tomto školním roce byla rovněž vypuštěna klasifikace v I.a III. čtvrtletí.Cílem tohoto opatření bylo odstranit uspěchanost při probírání učiva a ve zkoušení.

Na počest XII.sjezdu KSČ v roce 1962 odpracovali žáci ve školní zahradě přes 100 brigádnických hodin.Na škole bylo vyškoleno 11.mladých zdravotníků v 8 hodinovém zdravotnickém školení. Na fond solidarity na Festival mládeže v Helsinkách škola odevzdala 100 Kčs.Vhodnou propagací sběru léčivých rostlin škola

dosáhla průměrně 1 kg na žáka.Za dobrý nábor sovětských dětských časopisů získala škola předplatné na 1 ročník časopisu Sovětskij Sojuz.

Od 1.dubna 1967 byly zvýšeny platy učitelů.Při této příležitosti zaznamenal ředitel ZDŠ František Mottl ze školní kronice příklady nezdravého rovnostářství při odměňování učitelů a některých skupin pracovníků z okolí obce.

"Prvního dubna je tomu již rok,co byly zvýšeny platy učitelů,nelze však říci,že by se jim dařilo lépe. Současný pohyb cen směrem nahoru onu úpravu znehodnocuje. Aby snad nevznikl dojem,že postiženy jsou všechny obory, trochu srovnání: Před úpravou platů v nejvyšším stupni (po 25.letech práce) Kčs 162o.-,po úpravě 19oo.-Kčs.

V době úpravy platů měl soustružník v Závodech průmyslové automatizace v Pečkách Kčs 268o čistého platu (podle potvrzení mzdové účetní o průměrném měsíčním výdělku). Také ve zdejším JZD se čisté příjmy traktoristů pohybují od 2ooo Kčs do 3ooo Kčs,stejně jako třeba u krmiček prasat a podobně.Navíc třeba dodat,že v průmyslu se mají výdělky zvyšovat ročně asi o 4%."

Na školách byl v poúnorových letech každoročně slaven 28.březen jako Den učitelů.Prvý záznam v ratenské školní kronice je až z roku 1959: "Den učitelů slaven tentokráte v okresích, pro zdejší školu v Pečkách."
Ke Dni učitelů 28.3.1961 je v kronice záznam: "28.3.se nevyučovalo, Závodní výbor SZŠ při škole v Pečkách organizoval ke Dni učitelů v závodním klubu n.p.Tona Pečky celodenní schůzi učitelů."
V roce 1962 se ratenský sbor zúčastnil oslav Dne učitelů na škole v Pečkách.Toho dne se rovněž nevyučovalo.Den učitelů r.1963, který byl rovněž slaven na škole v Pečkách,byl spojen se zájezdem do Kouřimě.

Škola a Jednotné zemědělské družstvo v Ratenicích

Historickou událostí v obci bylo založení JZD na ustavující schůzi (valné hromadě) dne 3o.dubna 195o za účasti zástupců závodu AVIA Praha-Letňany a ONV v Poděbradech.Z celkového počtu 55 členů JZD bylo však jen 6 členů z řad výkonných zemědělců. Předsedou byl zvolen drobný zemědělec Jindřich Novotný.

Na pomoc socializace vesnice se zapojili i učitelé,kteří uzavřeli závazek na pomoc v JZD,MNV,SRPŠ,SČSP a Sokole. Oba členové sboru přistoupili za členy JZD.

Na okresní školní konferenci v Poděbradech,které se zúčastnil ministr školství Dr.Zdeněk Nejedlý,vystoupil ředitel školy Eduard Jakseh s referátem o ratenském JZD a mimoškolní práci učitelů.

Ratenská škola poměhala místnímu JZD od jeho založení. V červnu 1952 pomohli žáci v mimoškolní době několikrát při očištění ovocných stromů od housenek a vyhledávání mandelinky bramborové.Mandelinka hledali v porostech i o školních prázdninách, dále i v roce 1953.Žádné brouky však žáci nenašli.

V roce.1956 postavilo JZD ze stodoly ve statku č.22 kravín a dokončovalo stavbu vepřína a drůbežárny.V roce 1957 již dokončovalo JZD stavbu 2.části vepřína a rozšířilo objekty pro chovy slepic.Oba objekty si žáci prohlédli při exkursi,při které jim pracovníci JZD vysvětlili chov zvířat.

Ratenské družstvo se postupně konzolidovalo.V roce 1957 bylo ve sběrně vajec na 1.místě na okrese a na 2.místě v pražském kraji.Ošetřovatelka nosnic s.Nykodymová obdržela čestný diplom a peněžitou odměnu.

Žáci pomohli v mimoškolní době při sklizni jetele a druhá třída jedenkráte při jednocení řepy.Na řepě pomáhali pracovat oba učitelé školy.

Jarní práce r.1958 se opozdily pro chladné počasí.Přesto byl splněn závazek,vyjednotit řepu bez pomoci cizích brigád do zahájení XI.sjezdu KSČ (XI.sjezd KSČ byl zahájen 18.6.1958). V tomto roce splnilo JZD Ratenice jako první na okrese státní dodávky.

V roce 1959 začalo družstvo stavět nový velký kravín pro 1o4 dojnice.Žactvo pomohlo JZD při pletí heřmánku s klizní brambor a řepy.Až do listopadu bylo počasí velmi suché,takže JZD dodalo do cukrovaru sotva třetinu plánované dodávky řepy. a Vyprahlá půda se těžko obdělávala a zasetá ozimá řepka,žito,pšenice nevzcházely.Rovněž ovoce se téměř žádné neurodilo (v r.1958 byla velká úroda ovoce).

V květnu 196o bylo příznivé počasí,ve kterých se vyskytla na bramborových porostech JZD mandelinka bramborová.Při první hledačce 19.května sebrali žáci 49o brouků,24.května asi 6o brouků a 2.června 147 brouků.Při hledačkách byla ničena i nakladená vajíčka a později i larvy.

Pozdě odpoledne 19.5.196o postihla obec průtrž mračen. Prudký vítr hnal vodu skulinami pod krytinou střech a shazoval tašky,voda zatékala i zavřenými okny a dveřmi.Školní zahrada byla zaplavena špinavou vodou a musela být vyčištěna.Na čištění zahrady pracoval ředitel školy Mottl,předseda MNV Josef Jedlička a uklízečka Marie Sokolová.

Dne 1o.června 196o poprvé provádělo letadlo podniku Agrolet hnojení cukrovky na polích JZD.

Sklizeň obilí v roce 196o se opozdila vlivem deštivého počasí.Úroda byla dobrá a přes nepřízeň počasí byla během srpna sklizena s polí.Pracovní výkony byly hodnoceny komisí zástupců MNV a JZD,výsledky zveřejňovány a nejlepší pracovníci peněžitě odměňováni.JZD splnilo dodávku obilovin asi na 11o%.

Koncem září 196o se započalo se sklizní řepy.Deštivé počasí v říjnu sklizeň prodloužilo až do poloviny listopadu. Hektarový výnos byl nejvyšší od založení JZD a činil 57o q/ha.

Školní mládež se zúčastnila 7.1o.196o na polích JZD paběrkování brambor.Sesbírali celkem 7 q.Výnosy brambor byly značně nízké,činily pouhých 9o q /ha.

Dne 2.února 1961 se konala ve Vrbové Lhotě slučovací schůze JZD Ratenice a Vrbová Lhota.Družstvo si dalo název Nový život se sídlem v Ratenicích,jeho předsedou byl zvolen Karel Navrátil.

Dne 25.května 1961 se zúčastnila škola první hledačky mandelinky bramborové.Toho času již zrály třešně.Další hledačky se konaly ve dnech 6.,1o.a 24.června.Výskyt mandelinky byl menší než v minulém roce.

Další pomoc žáků:-3.1o.1961 při paběrkování brambor nasbírali celkem 8 pytlů.Tou dobou bylo pěkné počasí, svítilo slunce,bylo teplo.

-12.1o.1961 sbírali žáci na polích JZD okurky nakládačky na semeno.Při práci dostali sušenky a limonádu.

Při JZD Nový život se sídlem v Ratenicích byla 19.11.1961 ustavena nová ZO KSČ.Sloučily se tak obě dosavadní vesnické organizace KSČ v Ratenicích a Vrbové Lhotě.Předsedou nové ZO KSČ byl zvolen Josef Jedlička z Ratenic.

Koncem listopadu 1961 se skončila sklizeň cukrovky,které se urodilo méně než r.196o.V tomto roce se rozmnožili hraboši a myši domácí.

Dne 27.února 1962 se v Ratenicích konala výroční schůze JZD Nový život.Při jejím zahájení účinkovali žáci ratenské a vrbolhotecké školy s pořadem písní.Předsedou byl zvolen nadále Karel Navrátil.

Družstvo hospodařilo v roce 1961 na 84o hektarech polí a 39 ha luk.Průměrný věk členů JZD byl přes 5o let.Hodnota základních prostředků k 31.12.1961 činila přes 9 milionů Kčs.V roce 1961 splnilo JZD všechny dodávky na 1o1% až na vejce,ale tento dluh byl směněn s JZD Křečkov za předané mléko.

Plánovaná hodnota pracovní jednotky byla družstvem dodržena a činila 18 Kčs.Celkový plán činil 1oo tisíc pracovních jednotek, skutečně odpracováno 114 779 pracovních jednotek a členům bylo vyplaceno na peněžité odměně 2o59 47o.- Kčs.Naturálie byly vydávány v omezeném množství a to poize do 3oo PJ.Jejich hodnota na PJ činila pouze o,67 Kčs.Nejlépe jsou placeni traktoristé,pak pracovníci v kravínech,potom funkcionáři a kočové,nejméně ženy v rostlinné výrobě.

Plánované výnosy nebyly dosaženy hlavně pro velké ztráty při sklizni.Výnos cukrovky činil 23o q/ ha,brambor 58 q/ha.

Družstvo dodalo: hovězího masa 549 q, mléka 557ooo litrů
vepřového masa 816 q, vajec 296ooo kusů

Ve dnech 31.května,1.a 7.června pomáhali žáci při silnici k Cerhenicům vytrhávat ohnici z lánu cukrovky,protože vázlo její obdělávání.Ohnice sahala místy až po kolena.Ve třech půldnech žáci vypleli přes 1 ha cukrovky.Odměnou dostali od JZD dva velké stromy třešní.

Začátkem března 1963 se udělalo pěkné počasí,sníh rychle roztál a 9.března byla již Výrovka rozvodněna.U mostu se hromadily velké a silné ledové kry,které pomáhali odstraňovat požárníci z Nymburka.Zbytky velkých ledových ker ležely ještě po mnoho dní na březích níže po proudu pod mostem,dokud je postupně nerozehřály sluneční paprsky.

Obec postihlo 16.května 1965 krupobití,které způsobilo škody na ovocném stromoví,zahrádkách a hlavně na zeleninových kulturách a jiných plodinách JZD.Od tohoto dne zůstala stát na některých pozemcích voda,jejíž plochy se po následných deštích dále rozšiřovaly.Některé pozemky vyschly až za 1/4 roku.Důsledky byly neblahé.Desítky hektarů půdy zůstaly vůbec neosety,nebo na nich kultury shnily.Brambory se sázely pozdě.Místo 110 ha cukrovky činila její osevná plocha pouhých 40 ha.

Mičurinský kroužek

Ve školním roce 1951/52 založil ředitel školy Jaksch žákovský mičurinský kroužek,který hospodařil na školní zahradě. Mičurinský kroužek se přihlásil do soutěže mladých mičurinců s náměty: a/ pěstování léčivých rostlin, b/ množení větevnaté pšenice ozimé,Mimo soutěž se kroužek zabýval aklimatizací nových druhů pícnin (Habešská milička,sudánská tráva,2 druhy čumízy - Poltavka a Krasnaja bulharská - perský jetel a keříčková tykev olejná.

V roce 1953 se zúčastnil kroužek okresní soutěže a umístil se na 1.místě,v krajské soutěži mezi desíti nejlepšími kroužky všech kategorií a dostal se až do celostátní soutěže v Bratislavě. Tam se sice neumístil,ale jeho práce byla odměněna tím,že delegát kroužku zasedal v předsednictvu celostátní konference.Za jeho činnost bylo kroužku uděleno v krajské i celostátní soutěži čestné uznání.Mimoto dostal odměnu z okresní soutěže - 2 mičurinské knihy a v krajské mikroskop a 10 přírodovědných knih.

V roce 1955 prováděl mičurinský kroužek za kontroly státní výzkumné stanice v Liblicích státní rayonizační pokus se 4 druhy krmné řepy.Kromě toho množil pro ratenské JZD dva druhy fazolí. Pokus s řepou proběhl úspěšně,kroužek se zúčastnil krajské přehlídky v Benešově u Prahy,kde byla delegátkou žákyně Jaroslava Hemmerová.

JZD v tomto roce prvně vypěstovalo na svých polích čumízu ze semene,které dodal mičurinský kroužek z vlastního pěstování. Za dobré umístění v krajské soutěži dostal kroužek od KNV dvě přírodovědné knihy.

Na výroční schůzi JZD v únoru 1956 předal kroužek slavnostně družstvu sadbu fazolí o váze 100 kg.Žactvo školy a místní pěvecký soubor vystoupili na schůzi se svým programem.Zástupci KNV a ONV prohlásili schůzi JZD za jednu z nejzdařilejších v okrese. Pracovní jednotka činila 14 Kčs.

V rayonizačním pokusu s krmnou řepou pokračoval kroužek i v roce 1956.Dále zkoušel 4 druhy kukuřice na zrno a krmnou kapustu a prováděl porovnávací pokus těchto plodin stimulovaných. Řepná klubíčka byla stimulována hydrochinonem (2 g na 1 vody po dobu 36 hodin).Pro potřebu JZD nastimulováno 5 kg řepných klubíček. Vydařily se stimulace kukuřičných zrn (bromidem draselným - 3 g na 12 l vody po dobu 8 hodin.).Pokusy se zdařily. U řepy bylo dosaženo dvouletého průměru od 600 q do 804 q/ha.U kukuřice dosaženo průměrného výnosu 43 q po hektaru čistého zrna.U stimulované řepy dosaženo vyššího výnosu o 2 - 10%.U 3 odrůd kukuřice stimulované dosaženo nejen vyššího výnosu,ale i dřívějšího zrání.
Na jednom aru pěstována ukázkově pro JZD krmná kapusta.
V okresní soutěži se škola umístila se školou v Pátku na 1.místě.

Při výroční schůzi JZD v roce 1957 předali žáci po svém kulturním vystoupení družstvo 135 kg čtyř ranných druhů kukuřice, kterou vypěstovali v minulém roce.Družstevníci žáky hojně postili cukrovinkami.

V roce 1957 vypěstoval mičurinský kroužek sazenice krmné kapusty a osázel jí pro JZD celé políčko.Na krajské soutěži se umístil na 3.místě a obdržel 2oo Kčs a diplom.Za odměnu si zakoupil velké aquarium a hydroponické vázy pro pěstování rostlin ve vodním roztoku.V roce 1958 pěstoval kroužek 3oo jabloňových plánet pro založení ovocné školky pro JZD a na menší výměře kukuřici a krmnou kapustu na semeno.

Spolupráce s JZD se dobře rozvíjela podle vzájemné smlouvy. V roce 1959 vypomohla škola při sklizni máku,sklizni brambor a částečně i řepy a pěstovala pro JZD na mičurinském poli kapustu na semeno,pomohlo při sklizni heřmánku.Za brigádnickou práci dostala škola odměnu.Kromě této odměny darovalo JZD škole dvakráte peněžitou částku na oslavy Dědy Mráze a Mezinárodního dne dětí a bohatě žáky pohostilo na výroční schůzi JZD.

Ve spolupráci se školskou a osvětovou komisí MNV provedena byla výsadba aleje mládeže na počest 4o.výročí založení KSČ u cesty ke hřbitovu.V neděli 22.října se zúčastnili žáci kopání jam pro výsadbu stromů.Vlastní výsadbu stromků provedli žáci za pomoci rodičů dne 4.prosince.Nejvíce péče této práci věnoval předseda školské komise MNV František Cibulka.

Pionýrská organizace.

Ve školním roce 1951/1952 byla na škole ustavena pionýrská organizace,do které se přihlásilo 25 žáků.Vedoucími byly ustanoveny L.Hemmerová a H.Bičáková.Ve škol.roce 1952/53 se do PO přihlásilo celkem 2o žáků a žákyň.Vedoucím PO byla opět ustanovena studující gymnázia H.Bičáková.

První pionýři skládali svůj slavnostní slib ve výročí 25.února a jiných významných výročí za účasti předsedy VO KSČ,MNV a rodičů.

V únoru 1952 byl založen při škole rukodělný kroužek PO, který vedl školský referent MNV Jaroslav Radoňský.Pro kroužek byla v přízemí školní budovy zřízena dílna a postupně vybavena nářadím. V soutěži mladých techniků se rukodělný kroužek umístil na 2.místě modelem vodní říční přehrady se zdymadlem.

V roce 1954 se kroužek zúčastnil soutěže mladých techniků jako jediný kroužek z národních škol okresu.Jeho expozice byla oceněna jako velmi pěkně a vkusně provedená.Rukodělný kroužek aktivně pracoval,žáci měli o práci v něm zájem.Proto byla dílna r.1958 přestěhována do větší místnosti a vybavena zářivkovým osvětlením,deskou s nástroji.

Dne 1.září 1958 byl při zahájení školního roku slavnostně předán PO na škole zástupcem OV ČSM pionýrský prapor.K dětem promluvila členka KSČ a ONV s.Anna Petrová.

V roce 1959 se konala na škole oslava 1o.výročí založení PO v ČSSR.Pionýrskému oddílu byly při oslavách předány dvě rudé stuhy na pionýrský prapor.

- - - - - -

Koncem roku 1952 byl poprvé na škole slaven příjezd Dědy Mráze,spojený s nadílkou dětí.Od tohoto roku se na pionýrských schůzkách a schůzkách jisker každoročně děti připravovaly na slavnost Dědy Mráze.Na slavnosti v neděli 2o.12.1959 se vedle dětí zúčastnilo slavnosti na 1oo dospělých.Na nadílku přispělo JZD částkou 3oo Kčs a Jednota 4oo Kčs.
Dne 22.12.1962 se konala slavnost Dědy Mráze ve škole.Od školy ve Vrbové Lhotě si ředitel školy vypůjčil promítačku a promítal dětem filmy O rybáři a zlaté rybce,Silák Féda Zajcev,Hrnečku vař a pod. Odpoledne děti vystupovaly na besídce,kterou pořádal dozorčí výbor spotřebního družstva Jednota.

Dne 23.5.1951 se konala ve škole besídka se 74 letým předsedou místního akčního výboru národní fronty (MAVNF) a zakládajícím členem strany v Ratenicích Karlem Chrastným (č.44),který žákům vyprávěl o bojích dělnictva za osvobození od vlády buržoasie.

- - - - - -

V měsíci červnu 1951 se poprvé konala mírová beseda k Mezinárodnímu dnu dětí (MDD),při kterém byl dětem vysvětlen rozdíl života za kapitalismu a nyní.V roce 1952 byl MDD spojen se zakončením školního roku závěrečnou slavností za účasti občanů, rodičů a zástupců MNV.Ředitel školy zhodnotil práci žáků,PO, pomoc Sdružení rodičů a přátel školy (SRPŠ) a především péči vesnické organizace KSČ o školu a její vybavení.Nejlepší pionýři a žáci byly odměněni hodnotnými knižními dary a veřejně pochváleni. Pořad vyplnilo žactvo básněmi,písněmi a výstupy.Současně škola uspořádala výstavku školních prací.

Zdařilá oslava MDD se konala 1.6.1958.Byly uspořádány sportovní hry a závody,spojené se sladkými odměnami .Po hrách se děti odebrali v pestrém průvodu s vlajkami,májkami,ozdobenými dětskými kočárky,koloběžkami a koly do sálu,kde po pohoštění dětí předvedla bývalá členka oblastního divadla v Mladé Boleslavi s.Skálová pásmo poesie a pohádek.Děti byly pohoštěny nákladem asi 8oo Kčs,které daroval výbor žen a JZD.

Podobné oslavy MDD se konaly každoročně.Na Dětský den 4.6.1967 bylo na programu cvičení žáků s lavičkami a žíněnkami, poté různé soutěže o ceny.K večeru se promítal film Královská pohádka a druhý den ještě film Čuanyrský koberec.

Žáci se svými učiteli často vystupovali na oslavách,které v obci organizovala vesnická organizace KSČ,místní národní výbor, JZD nebo společenské organizace na počest významných výročí, památných a svátečních dnů.

Dne 7.3.1951 byl na škole při vyučování poprvé žákům vysvětlen význam Mezinárodního dne žen (8.březen).Na oslavách MDŽ žáci každoročně vystupovali se svými zdravicemi,kulturními vložkami a kyticemi obdarovávali zúčastněné ženy.

V roce 1958 byl MDŽ v obci oslaven zvlášť radostně.Toho dne byla vyznamenána presidentem republiky s.Anna PETROVÁ,členka ONV na návrh vlády za politickou činnost v Komunistické straně Československa.S.Petrová byla členkou KV KSČ.Při oslavě,které bylo přítomno 19o osob,bylo s.Petrové předáno vyznamenání.Pionýři předali s.Petrové kytici květů a blahopřáli jí.Potom žáci vystupovali s pěveckým kroužkem v kulturním programu.

Pionýři ratenské školy byli pozváni 3o.1o.1966 sborem pro občanské záležitosti MNV na setkání pamětníků občanů starších 7o.let.Při setkání účinkovala skupina žákyň školy.O tři dny později navštívily dvě žákyně jednu z nejstarších občanek obce,paní Strnadovou,která se dožila 9o.let.

S kulturním pořadem vystoupili žáci školy na příklad při vítání malých občánků s kulturním pořadem.Na veřejné oslavě 5o.výročí VŘSR v obci r.1967 žáci uspořádali lampionový průvod a vystoupili na veřejné solavě.

Dne 24.ledna 196o pozdravili žáci písněmi a verši výroční členskou schůzi VO KSČ (předsedou zvolen s.Antonín Petr). Místní organizace KSČ uspořádala ve škole 7.5.1961 veřejnou oslavu 4o.výročí založení KSČ a 16.výročí osvobození ČSSR sovětskou armádou,na které vystupovalo žactvo školy.

Vedení školy vedlo žáky k odběru časopisů.Na příklad ve školním roce 196o/61 odebírali žáci:

Mateříđouška	- 2o výtisků	Veselye kartinki	7 výtisků
Ohníček	12 "	Murzilka	1 "
Pionýrské noviny	6 "		

Mimoto pro odběr časopisu Rodina a škola bylo získáno 14 rodičů.

Žáci se podíleli na sběru surovin,které se shromažďovaly ve škole a z jejich prodeje získávala škola finanční prostředky na zakoupení různých potřeb.Na př.v roce 1957/58 sebrali žáci papír 1o18 kg , textil 412 kg, kostí 15o kg, celkem 158o kg,t.j.39 kg na 1 žáka.

Dne 3o.1o.1959 sebrali žáci v obci 2o q železa.Na jaře 1962 rozvinuli žáci velkou akci sběru obalového skla,za které získali 388 Kčs,které věnovali na zakoupení nové tabule do 1.třídy. V červnu 1963 byly žákům předány odznaky "Za sběr léčivých rostlin", které získali žáci se sběrem v hodnotě přes 5o Kčs.Byli to žáci: Miloš Řezníček,Eva Burešová a Libuše Mottlová.

Kulturní život

Oo Únoru 1948 otevřela se cesta ke zpřístupnění cesty ke kjltuře nejširším vrastavám lidu.To se odrazilo i v činnosti školy,v intenzivnějším osvojování kultury a jejího výchovného působení na žáky.

U příležitosti oslav Velké říjnové socialistické revoluce v roce 1954 se žactvo zúčastnilo veřejného koncertu ruské a české hudby.

V roce 1954 si zakoupila škola z darů JZD,honebního spolku a výsledků práce žáků televizní přijímač,který se stal významným prostředkem osvětové činnosti školy.

Ve školním roce 1958/59 škola pořádala 2 zájezdy do divadel v Praze a to 1.12.1958 do Smetanova divadla Nedbalův balet Z pohádky do pohádky a do Národního divadla na Prodanou nevěstu.

Dne 31.1o.1959 uskutečněn zájezd žáků do divadla Jiřího Wolkera v Praze na hru Sedm jednou ranou.Dne 3.11.1959 shlédli žáci v pečeckém kinu film Příběh opravdového člověka.

Dne 27.2.196o se konal druhá zájezd do divadla J.Wolkra na Dobrodružství Toma Sawyera,kterého se zúčastnili starší žáci. Dne 7.4.196o se žáci zúčastnili výchovného koncertu,pořádaného poděbradským smyčcovým kvartetem na osmiletce v Pečkách. Dne 29.9.196o navštívili výstavu obrazů národního umělce Maxe Švabinského,pořádanou v Pečkách.Výklad k ní podal učitel v důchodu s.Kysilka.

Do divadla J.Wolkra jeli žáci opět 14.6.1962 spolu se ZDŠ Pečky na hru Komu kvatou slunečnice.

Správce místní lidové knihovny a učitel v důchodu E.Jaksch uspořádal v místnosti knihovny pro žactvo školy ve šk.roce 1961/62 řadi leterárních besídek,které byly četně navštíveny.

Dne 25.lo.1962 uspořádali pracovníci Státní spořitelny v Poděbradech pro žactvo maňáskové představení a promítání paopagačních filmů jako odměnu za dobré výsledky školy ve spoření.

Dne 25.září 1964 se žáci zúčastnili v Poděbradech na loutkovém představení Bleděmodrý Petr,hraného kladenským Černým divadlem. Dne 19.12.1964 účast na představení dramatického kroužku při ZDŠ Pečky v závodním klubu "Parta z malého ostrova".

Dne 6.5.1965 zájezd do divadla Spejbla a Hurvínka v Praze a na představení "Cirkus".Současně navštívily děti i letiště v Ruzyni.Akce byla uskutečněna namísto obvyklého Dětského dne. Úhradu jízdného poskytly složky v obci,děti si hradily jen vstupenky.

Dne 22.lo.1965 zájezd do Poděbrad na pásmo pohádek a poesie dramatické umělkyně M.Skálové.V měsíci březnu 1966 byla pro školu pořízena promítačka PO-16 na úzký film ,na jejíž zakoupení JZD přispělo částkou 2ooo Kčs.Přístroj zakoupen od Kovopodniku Nymburk, závod Pečky díky porozumění ředitele Kovopodniku s.Šulce.

První promítání se konalo 14.a 16.4.1966.Nejvíce se dětem líbil film Čtyři ptačí budky.Poté se promítalo každý měsíc. V průběhu školního roku se také využívalo diapozitivu při vyučování vlastivědy,ruštiny,českého jazyka a podobně.

Žáci se dále zúčastnili kulturních akcí:

-6.4.1966 v cirkusu International Busch v Poděbradech,

-23.5.1966 loutkové představení v kolínském divadle,kde hostovalo kladenské divadlo,hra se jmenovala Vajíčko v kočárku. Vstupné včetně dopravy tam a zpět 5 Kčs na žáka.(autobus)

-3o.5.1966 zájezd vlakem do divadla J.Wolkra na Aladinovu lampu, odpoledne prohlídka objektů pražského hradu.

-9.12.1966 v Poděbradech v divadle Na kovárně na představení kladenského loutkového divadla Kůzlátka a vlk,

-4.3.1968 v divadle J.Wolkra na pohádce O slunečníku Měsíčníku a Větrníku,

-18.4.1968 divadlo Kolín,hra pro děti Ostrov splněných přání,

-16.12.1968 v divadle J.Wolkra na hře Pták Ohnivák a liška Ryška,

-17.12.1968 v závod.klubu v Pečkách na výstavě poštovních známek uspořádané na počest 5o.výročí vydání prvních čsl.známek.

-1.6.1969 na představení opery Čert a Káča v Národním divadle v Praze. Též na petřínské rozhledně.